

Dosarul nr. 2r-287/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (R. Pascari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, L. Pruteanu, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Igor Mocan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Mocan și Iurii Cvilencov împotriva Guvernului Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, constatarea încălcării dreptului la o instanță constituită în baza legii și repararea prejudiciului moral cauzat prin aceste încălcări,

împotriva încheierii din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de majorare a pretențiilor depusă de Igor Mocanu în procedura de apel cu toate actele anexate,

c o n s t a t ă :

La 27 septembrie 2016, reclamantii Igor Mocan și Iurii Cvilencov au depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului constatarea încălcării dreptului la o instanță constituită în baza legii și repararea prejudiciului moral cauzat prin aceste încălcări.

Prin hotărârea din 17 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată înaintată de către Igor Mocan și Iurii Cvilencov a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului reclamantilor Igor Mocan și Iurii Cvilencov la un proces public, garantat de art. 6 al CEDO și dispusă încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul lui Igor Mocan și Iurii Cvilencov a câte 1000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin aceste încălcări. În rest, pretențiile reclamantilor Igor Mocan și Iurii Cvilencov au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La 17 februarie 2017 Igor Mocan și Iurii Cvilencov au declarat apel împotriva hotărârii din 17 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani prin care a

solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterrea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii depuse de Igor Mocan și Iurii Cvilencov.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Igor Mocan și Iurii Cvilencov, admis apelul declarat de către Guvernul Republicii Moldova, casată hotărârea din 17 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și pronunțată o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către Igor Mocan și Iurii Cvilencov a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Igor Mocan, s-a casat integral decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Mocan și Iurii Cvilencov împotriva Guvernului Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, constatarea încălcării dreptului la o instanță constituită în baza legii și repararea prejudiciului moral cauzat prin aceste încălcări, cu remiterea cauzei spre rejudicare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La 17 ianuarie 2019 Igor Mocan în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel a depus cerere de majorare a pretențiilor prin care a solicitat încasarea prejudiciului material și moral în mărime de 230 521,70 unități convenționale, pretenții care nu au fost invocate în fața instanței de fond.

Prin încheierea din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelantului Igor Mocanu cererea de majorare a pretențiilor în procedura de apel cu toate actele anexate, pe motiv că apelantul a înaintat pretenții noi neexamine în prima instanță.

La 25 februarie 2019, Igor Mocan a declarat recurs împotriva încheierii din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu emiterrea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată cu modificarea prejudiciului moral în sumă de 180 000 unități convenționale.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi restituit, din următoarele raționamente.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

Instanța de recurs reține că la 27 septembrie 2016, reclamantii Igor Mocan și Iurii Cvilencov au depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului constatarea încălcării dreptului la o instanță constituită în baza legii și repararea prejudiciului moral cauzat prin aceste încălcări (f.d.3-10).

Prin hotărârea din 17 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată înaintată de către Igor Mocan și Iurii Cvilencov a

fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului reclamanților Igor Mocan și Iurii Cvilencov la un proces public, garantat de art. 6 al CEDO și dispusă încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul lui Igor Mocan și Iurii Cvilencov a câte 1000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin aceste încălcări. În rest, pretențiile reclamanților Igor Mocan și Iurii Cvilencov au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d.77-82).

La 17 februarie 2017 Igor Mocan și Iurii Cvilencov au declarat apel împotriva hotărârii din 17 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterrea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii depuse de Igor Mocan și Iurii Cvilencov (f.d.86).

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Igor Mocan și Iurii Cvilencov, admis apelul declarat de către Guvernul Republicii Moldova, casată hotărârea din 17 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și pronunțată o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către Igor Mocan și Iurii Cvilencov a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 139-145).

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Igor Mocan, s-a casat integral decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Mocan și Iurii Cvilencov împotriva Guvernului Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, constatarea încălcării dreptului la o instanță constituită în baza legii și repararea prejudiciului moral cauzat prin aceste încălcări, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 168-176).

La 17 ianuarie 2019 Igor Mocan în cadrul ședinței de judecată în apel a depus cerere de majorarea a pretențiilor prin care a solicitat încasarea prejudiciului material și moral în mărime de 230 521, 70 unități convenționale, pretenții care nu au fost invocate în fața instanței de fond (f.d. 192).

Prin încheierea din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelantului Igor mocanu cererea de majorare a pretențiilor în procedura de apel cu toate actele anexate, fiindcă apelantul a înaintat pretenții noi neexamineate în prima instanță (f.d. 202-208).

La 25 februarie 2019, Igor Mocan a declarat recurs împotriva încheierii din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu emiterrea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată cu modificarea prejudiciului moral în sumă de 180 000 unități convenționale (f.d.224-225).

În context, Colegiul observă că Igor Mocan a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea cererii de recurs în limba de stat.

Colegiul relevă că prin hotărârea din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești.

Curtea a notat că conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii

unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, Colegiul menționează că unul dintre principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească.

În particular, prevederile art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incluse în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, și anume cu Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina hotărârii din data de 05 decembrie 2013 a Curții Constituționale, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publicului toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu cunosc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, urmează ca aceasta să fie însoțită de traducerea în limba de stat, ori în caz contrar este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Mai mult, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea în limba de stat a cererilor înaintate instanței din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura dreptul participanților la proces de a lua cunoștință de actele și lucrările dosarului, cât și de a vorbi în judecată prin interpret, în cazul când aceștia nu cunosc limba de stat.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Igor Mocan împotriva încheierii din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Igor Mocan împotriva încheierii din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată

depusă de Igor Mocan și Iurii Cvilencov împotriva Guvernului Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, constatarea încălcării dreptului la o instanță constituită în baza legii și repararea prejudiciului moral cauzat prin aceste încălcări.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

judcătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan